

Tudósítások a kar tudományos életéről

Szerkesztette: Sági Balázs*

2002. október 3-5: A Kar az MTA Debreceni Akadémiai Bizottságával és az „Információgazdaság és identitás” OTKA Tudományos Iskolával együtt nemzetközi tudományos konferenciát rendezett „Intézmények evolúciója és a tudásgazdaság” címmel, azzal a célkitűzéssel, hogy hozzájáruljon a közgazdaságtan egyik legjelentősebb feltörekvő ágának, az új intézményi közgazdaságtan gondolatának és megközelítési módjainak hazai elterjesztéséhez.

A konferencia három szekciója közül kettő (A tudásgazdaság intézményei és a tudásgazdaság gazdaságpolitikai kérdései címmel) az új intézményi közgazdaságtan két nagy ágának elhatárolódását követte. A harmadik szekció (Magatartás, identitás és intézmények) kiegészítette e kettőt, hiszen az aktorok magatartásának magyarázata, különösen a racionalitás és a kognitív szempontok elemzése „átfolyik” az új intézményi közgazdaságtan területére. Összesen 38 (28 magyar és 10 külföldi) előadás hangzott el. A plenáris ülés három nagy jelentőségű és kiemelkedő érdeklődéssel kísért előadását a szekciókban 35 prezentáció követte. A magyar résztvevők többnyire az új intézményi közgazdaságtan hazai művelői, a teljes magyar akadémiai szféra – az egyetemektől az akadémiai kutatóintézetekig – tagjai közül kerültek ki, de néhány más intézmény kutatója is kiegészítette az előadók tábort. Örvedetes, hogy több fiatal, elsősorban PhD-hallgató is megpróbálkozott saját kutatási területének új intézményi közgazdaságtani megközelítésű bemutatásával. A külföldi résztvevők szinte kivétel nélkül az akadémiai szférából jöttek, sok országból, az Egyesült Államoktól és Kanadától kezdve Ausztrián és Finnországon át egészen Ausztráliáig.

2002. október 24: Az Egyetem Közgazdaságtudományi Karának vendége volt Várhegyi Éva bankszakember, a Pénzügykutató Rt. munkatársa, a Magyar Nemzeti Bank volt Felügyelő Bizottságának tagja, akivel "Bankvilág Magyarországon" című könyve kapcsán a "Könyvekről kötetlenül - egy csésze kávé mellett" rendezvénysorozat keretében beszélgetett Hámori Balázs.

A közismert szerző előadása során beszélt a Magyarországi bankrendszer "költséges, de megkerülhetetlen" konszolidációjáról, a bankszektor hazai 94-95-ös privatizációját pedig kisebb negatívumai ellenére is egyértelműen pozitívnak minősítette. Kiemelte, hogy Magyarország gazdasági rendszere a mai napig sincs átítatva a fejlettségének megfelelő mélységben a bankok szolgáltatásaival, ennek a speciális helyzetnek az okát honi és külföldi pénzügyi szakemberek egyaránt keresik.

A szerző előadásában - könyvéhez hasonlóan - végigkövethettük a hazai bankok, takarékszövetkezetek történetét a 80-as évektől kezdve. A jövőre tekintve Várhegyi Éva az Európai Unió tagjává válásunk bankszektorra vonatkozó lehetséges következményeit boncolgatta, a többi között külföldi bankok itteni fióknyitásának veszélyeit emelve ki a verseny kiéleződése során.

"Egyre több hazai vállalat folyamodik külföldre bankhitelért" - mutatott rá a szakember. Ez a helyzet sajnálatos és érthető is egyben.

2002. novemberében megalakult a *Dex Műhely*. A Műhely diákok kezdeményezésére 2002 novemberében kezdte meg működését azzal a céllal, hogy összefogja a gazdasági és üzleti tudományok iránt mélyebben érdeklődő tehetséges fiatalokat. A szervezet legfontosabb törekvése, hogy a diákok tananyagon túlmutató szakmai érdeklődését segítse kielégíteni a Műhelyen keresztül, és "elön-

* Sági Balázs: a Debreceni Egyetem Közgazdaságtudományi Karának tudományos titkára.

eveldeje" legyen a tudományos kutatóknak, a doktori iskolásoknak. A DEX intellektuális, szakmai közösség - amelynek keretében félévente 2-5 kurzus kerül meghirdetésre -, valamint szabadelvű vitaklub is, amely az intellektuális szocializációt kívánja segíteni. Hosszú távú terve, hogy a meghirdetett kurzusokat csak tagok vehessék fel, és a tagság feltétele valamilyen tudományos tevékenység (például 4. év végéig TDK-dolgozat írása) legyen.

2002. november 28: A kar az MTA Debreceni Területi Bizottságának Jogi és Közgazdaságtudományi Szakbizottságának és a Magyar Közgazdasági Társaság Hajdú-Bihar Megyei Szervezetével közösen konferenciát rendezett az MTA DAB székházában, a Magyar Tudomány Napja alkalmából, „Úton az Európai Unióba” címmel. Az előadók: Csaba László DSc: A kibővítés forgatókönyve; Mustó István dr. habil.: Mit tanulhatunk a korábbi kibővülésekből?; Muraközy László CSc: A magyar gazdaságpolitika a csatlakozás küszöbén; Jankovics László egy ts.: Forint helyett euró – közgazdasági és politikai dilemmák; Szabó Katalin DSc: Duális tanulás – tudástranszfer Nyugatról Keletre és vissza; Polónyi István CSc, dr. habil.: A hazai felsőoktatás kondíciói nemzetközi összehasonlításban; Láng Eszter CSc: Az uniós közvetlen befektetések hatása régióink fejlődésére; Erdey László egy. adj.: A magyar külgazdasági stratégia az uniós csatlakozás előtt

2002. december 5: A "Könyvekről kötetlenül – egy csésze kávé mellett" sorozat vendége volt Bekker Zsuzsa professzorasszony, a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Közgazdasági Elméletek Története Tanszékének vezetője.

"Kossuth gazdasági írásai" című könyve kapcsán Hámori Balázs beszélgetett vele, többek között Kossuth Lajos gazdaságfejlesztési, gazdaságpolitikai koncepciójáról, az ipar-, vám-, pénzügyi-, hitelügyi és adókérdésben elfoglalt álláspontjáról, közlekedésfejlesztési elképzeléseiről, miközben bepillantást nyerhettünk a kor legfontosabb gazdasági vitakérdéseibe.

Kossuth Lajos szerepének megítélése a magyar történelemben ma is sokat vitatott és érdekes kérdés. Gazdaságpolitikai elképzelései viszont objektívabban, tisztábban megítélhetőek. A kötetlen beszélgetés során rengeteg érdekes élményt osztott meg a hallgatósággal Bekker Zsuzsa, akinek ezúton is köszönjük tartalmas előadását.

2003. február 5: Kocsis Éva és Szabó Katalin volt vendége a "Könyvekről kötetlenül – egy csésze kávé mellett" rendezvénysorozat következő eseményének.

Hogy mi rejlik a sokat sejtető "Digitális paradicsom vagy falanszter?" cím mögött, azt a könyvet bemutató és a vitát nagyszerűen levezető Kormos János informatikus, tanszékvezető segítségével tudhattuk meg. A könyv a "Mass Customisation" jelenségével foglalkozik, jelenség lassanként világméretűvé válik, s amelyet magyarul talán a "személyes tömegtermelés" vagy a "tömeges testreszabás" kifejezésekkel adhatnánk vissza. Tömegtermékek helyett személyre szabott termékek gördülnek le a gyártósorokról. A fejlett országokban egyetlen hajszáunk alapján személyre szabott multivitamin vásárolhatunk, a cipőnket és a farmerünket - akár itt Bécsben is - okos gépek igazítják a testünkhöz. Az eladók törekvéseinek célpontja épp ezért ma egyre kevésbé a tömeg, az átlag, s egyre inkább az egyes ember.

A világháló lehetővé teszi azt, hogy a cégek közvetlen párbeszédet folytassanak minden egyes vevőjükkel, megismerjék kívánságaikat és válaszoljanak rájuk. Ha valamelyik cég nem nyerte el a fogyasztó tetszését, csak egy kattintás az egérrel, s a vevő máris a versenytárhoz jut. Ez korábban elképzelhetetlen rugalmasságot igényel a vállalatoktól, amelynek a munkavállalók számára nyomasztó következménye a rugalmas foglalkoztatás, a 8 órás állandó állások visszaszorulása. Újabbban azonban nemcsak a farmert vagy a könyvet, hanem a farmer vagy a könyv árát is – dinamikus árázással – egyénekhez szabják, speciális árázási és alkudozási szoftverekkel. Digitális paradicsom, vagy számítógépek által benépesített falanszter felé haladunk? A jelenség méreteiről,

mindennapi életünkre gyakorolt várható hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól bizony hosszú időn keresztül elvitatkozhattak volna a jelen lévő diákok és oktatók. A könyv minden bizonnyal fontos és aktuális kérdéskört feszeget, a jelenség pedig a nem túl távoli jövőben életünk részévé válik - hogy mennyire szerves részévé, arról egyelőre csak sejtéseink lehetnek.

2003. április 2: Vecsenyi János új könyvének bemutatását a "Könyvekről kötetlenül – egy csésze kávé mellett" rendezvénysorozat keretében a hallgatók érdeklődésének fájó hiánya kísérte. A Budapest Bank Rt. képzési és fejlesztési vezetője, a BKÁE Kisvállalkozási Kutatócsoportjának munkatársa, az első magyarországi MBA megalapításában és elindításában fontos szerepet játszó szakember, aki 1997-ig a Centrum Áruházak Rt. igazgatósági elnöke volt, könnyed és sziporkázó előadói stílusával egyből maga mellé állította szerény, 15 fős hallgatóságát, amely élvezettel vett részt a csaknem háromórás, mégis rövidnek tűnő beszélgetésben.

A szerző új könyve majdani és gyakorló vállalkozóknak, egyetemi és főiskolai hallgatóknak szól. Olyan kérdésekre ad választ, hogy kik, miért, hogyan indítsanak és működtessenek vállalkozást, honnan, hogyan szerezzenek pénzt, amikor szükségük van rá, kikkel érhetnek el sikert, és milyen szervezetben, mikor érdemes a vállalkozást bővíteni, és mikor megszüntetni, mit tegyen a vállalkozó, hogy úrrá legyen a kríziseken és elkerülje a csődöt, a felszámolást.

A vállalkozás kalandtúra, ahol a vállalkozó egyedül vagy társakkal szinte a semmiből hoz létre valami hasznosat és értékeset. Az út során a vállalkozók legyőznek minden akadályt, vállalják a bizonytalansággal együtt járó kockázatot, a siker, a jutalom reményében. Az utazás célja a jól működő vállalkozás, ahol elégedettek a vevők, a vállalkozók, a tulajdonosok, a munkatársak és a befogadó társadalom. A vállalkozási folyamat az üzleti lehetőség azonosításától a vállalkozási szervezet létrehozásán, működtetésén, fejlesztésén keresztül tart a vállalkozás sikeres fennmaradásáig vagy (f)eladásáig, majd az esetek többségében az újrakezdésig.

A beszélgetés során szó esett például a Richter Gedeon, a Sepsiker, a MOL s egyéb más nagy, közepes és kis cégek vállalkozási szempontból értékelhető sajátos vonásairól is. A résztvevők rengeteget tanulhattak e jóízű és színvonalas beszélgetésből, s az így "begyűjtött" élmények, tapasztalatok gyakorlati felhasználhatósága cseppet sem kérdéses.

2003. április 3: A kar "Informatika a hazai gyakorlatban - A magyar csoda, avagy a magyar csodálkozás" címmel konferenciát rendezett, mely összegző kitekintést nyújtott az informatika hazai helyzetére, aktuális fejlődési irányaira, vállalati gyakorlati alkalmazásaira és problémáira, országos és regionális szinten piacvezető informatikai cégek szakemberei segítségével. Az előadások után nyílt kérdésekre és vitára is.

Előadók: Jambrik Mihály helyettes államtitkár, Informatikai és Hírközlési Minisztérium, Pajna Sándor igazgató, HB megyei Önkormányzat Informatikai Központja, Nagyszegi Péter Public Sector igazgató, SAP Hungary, Sarkadi László ügyvezető igazgató, Hajdú Volán Elektronika Kft., Szlankó János elnök, KFKI Rt., Süveges Dezsőné igazgató, HB megyei SZÜV Rt.

2003. május 22: A kar megrendezte az első évfolyamos hallgatók prozemináriumi versenyének döntőjét. A Dr. Szabó Katalin vezette zsűri döntése alapján a következő sorrend alakult (zárójelben a szemináriumot vezető oktató neve): 1. Tözsér Dávid: Viselkedjünk okosan, avagy egy karrier kezdete (Hámori Balázs); 2. Faragó Ádám: Az opcióelmélet alapjai és az opciók gyakorlati alkalmazásai (Rózsa Andrea); 3. Homolay Kinga: Az üzleti angyalok (Nagy Patrícia); 4. Bagi Katalin: Füstbe ment tervek? A dohányzás gazdasági aspektusból (Szabó Katalin); 5. Harján Dorottya: A távközlési szektor (Jankovics László)